

Světová literatura od poloviny 19. století

Mgr. Lenka Trtíková

Gymnázium, SOŠ a VOŠ
Ledeč nad Sázavou

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

OSCAR WILDE

Obraz Doriana Graye

VY_32_INOVACE_06_3_II_CJ

Gymnázium, SOŠ a VOŠ
Ledeč nad Sázavou

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Životopisné údaje

- 1854 - 1900
- v Anglii působící prozaik a dramatik irského původu
- v jeho díle se projevuje symbolizmus, dekadence, lartpourlartizmus
- stylizoval se do tzv. dandyho
- měl schopnost vytvářet pohotově vtipné bonmoty a aforizmy – tím se stal populární v londýnských salónech

Dílo (výběr)

Cantervillské strašidlo (1887)

Šťastný princ a jiné pohádky (1888)

Obraz Doriana Graye (1891)

Ideální manžel (1895)

Jak je důležité míti Filipa (1895)

Obraz Doriana Graye

- nejdříve vyšel časopisecky jako esej a vyvolal nesouhlas kritiky, která obvinila autora z nemorálnosti, zobrazování kriminálních témat a kažení mládeže
- několikrát zfilmováno (např. 2002, 2009)
- v r. 2006 vznikl původní český muzikál (hudba M. Pavlíček)

Úkoly pro četbu knihy:

1. Kdy a kde se příběh odehrává? V jakém časovém rozmezí?
2. Henry Wotton - charakteristika postavy - vlastnosti, hodnoty (jak chápe dobro a zlo) , ambice, vztah ke společnosti, vztah k Basilu Hallwardovi....; Jak ho hodnotí společnost? Proč ho tak hodnotí?
3. Jakým způsobem H.W. ovlivňuje Doriana Graye? Kdy k tomu dojde poprvé? Jakými prostředky ho ovlivňuje? Uvědomuje si svůj vliv? Jak ho hodnotí? Je to vliv záměrný? Jak hodnotí osobnost Doriana Graye a její vývoj?

-
4. Basil Hallward - charakteristika postavy, vlastnosti, hodnoty, vztah k Henrymu Wottonovi, vztah k Dorianovi. Vyvíjí se tento vztah - pokud ano- jak?
 5. Dorian Gray - vlastnosti, hodnoty, jaký má vztah k sobě - na počátku příběhu. Co si uvědomí, když poprvé vidí svůj portrét, k čemu ho to motivuje? Kdy se začíná jeho osobnost proměňovat, jaké jsou motivy této proměny? Jak se jeho osobnost vyvíjí - uveď situace, ve kterých je vývoj nejvíce zřejmý. Jak chápe svůj portrét? Jak se proměňuje Dorianův vztah k vlastnímu portrétu?

-
6. Jak chápe Dorian Gray dobro a zlo? Jaké zlo působí, jakých činů se dopouští? Jak se čtenář dovídá o jeho poklescích? Jaký má vztah k Henrymu Wottonovi? K Basilu Hallwardovi? K Sibyle Vaneové? Ke společnosti? Jaký je vztah společnosti k němu ? Proměňuje se nějak?
 7. Jak sám sebe hodnotí na konci románu? Co ho přiměje uvažovat o změně chování? Co považuje za změnu? Projeví se tato snaha nějak na portrétu - proč ano x proč ne?
 8. Postavy Henryho Wottona a Dorian Graye představují tzv. dandyho - charakterizuj na základě textu, jaký byl životní styl dandyho : oblečení, činnosti, zájmy.....

9. V textu jsou časté úvahy či jen vyjádření názorů na umění, krásu, nemravnost, apod. Vyberte si alespoň 2 témata a uveďte, jak jsou v díle hodnocena, kdo je hodnotí ... Uveďte příklady aforizmů a paradoxů. Kdo je nejčastěji pronáší?

10. V čem spočívá fantasknost námětu.

11. Jaké rysy dekadence a lartpourlartizmu se v díle projevují?

12. Jaký symbolický význam má jméno ústřední postavy?

Ukázka

Dorian neodpověděl. Přešel lhostejně k obrazu a otočil se k němu tváří. Když ho spatřil, ucouvl a líce mu na okamžik zahořely potěšením. Do očí se mu vloudil radostný výraz, jako kdyby sám sebe poprvé poznal. Stál tu v údivu a bez hnutí, nejasně slyšel, že Hallard na něho mluví, ale smysl slov mu unikal. Vnímal svou vlastní krásu jako nenadále zjevení. Dosud si ji nikdy neuvědomil. Poklony Basila Hallarda mu připadaly jen jako milé přátelské nadsázky. Naslouchal jim, smál se jim a zapomínal na ně. Neměly na něho vliv.

Pak přišel lord Henry Wotton se svým podivným chvalozpěvem na mládí a strašnou výstrahou, jak je to mládí krátké. To ho před chvílí vzrušilo a teď, když tu stál a zíral na odraz vlastních půvabů, blesklo mu hlavou, jak dokonale pravdivé bylo to líčení. Ano, přijde den, kdy bude mít obličej vrásčitý a scvrklý, oči mdlé a bezbarvé, postavu neladnou a znetvořenou. Ten nach mu ze rtů vyprchá a to zlato z vlasů se mu vytratí. Život, který v něm má zformovat duši, mu zničí tělo. Bude hrůzný, ohyzdný a těžkopádný.

Když na to pomyslí, projel jím jako nůž ostrý náraz bolesti a rozechvěl všechny jeho jemné nervy. Oči mu ztemněly do ametystova a pokryly se mlhou slz. Měl pocit, jako by se mu na srdce položila ruka z ledu. (...)

„Jak je to smutné!“ šeptal Dorian Gray, stále upíraje oči na svůj portrét. „Jak je to smutné!“ Já budu jednou starý, strašný, příšerný. A tenhle obraz zůstane vždycky mladý. Nikdy nebude starší než v tomto paměťihodném červenovém dni... Kdyby to tak mohlo být opačně! Kdybych tak já mohl zůstat vždycky mladý a stárnout mohl ten obraz! Za to – za to bych dal všechno! Ano, na celém světě není pranic, co bych za to nedal. Dal bych za to svou duši.“

Úkoly k rozboru:

1. Zasad'te ukázkou do kontextu celého díla.
2. Vysvětlete, proč je tato situace v zápletce klíčová.
3. Jakými formálními prostředky je v ukázce vyjádřena emocionalita?
4. Charakterizujte jazykovou stránku ukázky.

Zdroje:

- Macura, Vladimír, ***Slovník světových literárních děl : M-Z. 2. díl. zpracoval kolektiv autorů za vedení Vladimíra Macury.*** Vyd. I. Praha : Odeon, 1988. 475 s. ; .
- Wilde, Oscar: *Obraz Doriana Graye. [z anglického originálu ... přeložil Jiří Zdeněk Novák].* Vyd. 2., V nakl. Alpress I. Frýdek-Místek : Alpress, 2005. Klokán. 268 s. ; . ISBN 80-7362-046-4 (váz.)
- www.wikipedia.org